

Onderwerp: Gedragcodes integriteit 2026

Ons kenmerk: 2025-043333

Nummer.

Elst,

AAN DE RAAD

1. Voorstel

Vaststellen gedragcodes integriteit raad, wethouders en burgemeester 2026.

2. Inleiding

In 2015 heeft een werkgroep vanuit de raad, onder begeleiding van Governance & Integrity, 3 gedragcodes opgesteld. Een voor de raad, een voor de burgemeester en een voor de wethouders. Met dit voorstel krijgen ze een update.

Bij de gedragcodes is in 2015 ook een gentle agreement gemaakt over omgaan met vermeende integriteitsschendingen (Procedurele afspraken over de handhaving van de integriteit van de politiek, zie relevant stuk 8). Deze voldoet nog.

3. Doel en beoogd effect

Doel is om gedragcodes up-to-date te hebben zodat de nieuwe raad en het nieuwe college zich niet direct na de raadsverkiezingen al moeten buigen over de gedragcodes. Ze kunnen direct met deze codes aan de slag.

4. Argumenten

Volgens de Gemeentewet (artikel 15 lid 3, 41c lid 2 en 69 lid 2) stelt de gemeenteraad de gedragcodes vast voor de raad, de wethouders en de burgemeester.

De afgelopen jaren zijn raad en college regelmatig het gesprek aangegaan over integriteit. De keren dat daar een externe adviseur bij betrokken was hebben de burgemeester en de griffier met de adviseur, ook de gedragcodes tegen het licht gehouden. Steeds kwamen zij tot de conclusie dat ze in grote lijnen nog accuraat zijn. Ook het Handboek Integriteit voor politieke ambtsdragers van decentrale overheden van het ministerie (relevant stuk 7) geeft geen aanleiding tot drastische wijzigingen. Wel is hier en daar een update nodig n.a.v. bijvoorbeeld nieuwe wetgeving of de dagelijkse werkelijkheid.

N.a.v. de reactie van het college op het concept-voorstel zijn de aanpassingen niet in de documenten zelf genoteerd, maar in een aparte was-wordt bijlage.

De procedurele afspraken over de handhaving van de integriteit van de politiek zijn vergeleken met de Handreiking die het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) in 2024 heeft uitgebracht (relevant stuk 9). In grote lijnen komen ze overeen. Het format van het ministerie legt het zwaartepunt van dit onderwerp bij de

burgemeester. Het Overbetuwse stuk gaat, meer dan het format van het ministerie, uit van de verantwoordelijkheid die de raad zelf heeft, naast de verantwoordelijkheid van de burgemeester.

Het verzoek van het college om 'politici' te vervangen door 'bestuurders' is niet ingewilligd. In de gedragscodes, onder het kopje 'begrippen' staat immers: In de Overbetuwse codes worden de termen 'politiek' en 'politici' voor (leden van) raad en college samen gebruikt, de term 'bestuurders' voor de leden van het college en de term 'volksvertegenwoordigers' voor de leden van de raad.

Het verzoek van het college om op blz 20 (blz 19 in de voorliggende versie) in de gedragscode voor het college een handelingsperspectief op te nemen, gelijk die van de raad, is niet helder. De gedragscodes verschillen niet op dit punt.

5. Kanttekeningen en risico's

Alleen het vaststellen van gedragscodes is niet genoeg om de integriteit te borgen. Dit onderwerp moet regelmatig besproken worden; binnen de fracties, binnen het college, het fractievoorzittersoverleg en de raad. Alleen dan wordt dit onderwerp onderdeel van het functioneren van raad en college.

6. Financiën

Er zitten geen financiële gevolgen aan dit voorstel.

7. Duurzaamheid

Dit voorstel heeft geen verband met duurzaamheid.

8. Vervolg

Planning

In het inwerkprogramma van de nieuwe raad en het nieuwe college zal een bijeenkomst over integriteit worden ingepland.

Communicatie

Dit raadsbesluit zal worden gepubliceerd op overheid.nl.

Initiatiefnemer, interactievorm en rol gemeente

N.v.t.

Evaluatie

Aan het eind van de raadsperiode oordeelt de raad of de gedragscodes nog voldoen. Dit kan ook op elk eerder door de raad gewenst moment.

R.P. Hoytink-Roubos
Burgemeester

9. Relevante stukken

1. Gedragscode gemeenteraad 2026

2. Gedragscode wethouders 2026
3. Gedragscode burgemeester 2026
4. Gedragscode gemeenteraad 2015
5. Gedragscode wethouders 2015
6. Gedragscode burgemeester 2015
7. Handboek Integriteit voor politieke ambtsdragers van decentrale overheden
8. Procedurele afspraken voor handhaving van de integriteit van de politiek
9. Handreiking voor de omgang met (vermoedens van) integriteitsschendingen
10. Was-wordt-lijst
11. Reactie college op conceptstukken
12. Raadsbesluit gedragscodes raad, wethouders en burgemeester 2026

Portefeuillehouder: Burgemeester Patricia Hoytink-Roubos

De behandelend ambtenaar is Dorien van der Kamp. Technische vragen dienen uiterlijk donderdagmorgen om 08:00 uur voor de betreffende politieke avond te worden gesteld via griffie@overbetuwe.nl